

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Akademik Dergi

Cilt 4, Sayı 16, Kış 2007-2008

INTERNATIONAL RELATIONS

Academic Journal

Volume 4, Number 16, Winter 2007-2008

ULUSLARARASI İLİŞKİLER hakemli bir dergidir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER, *International Political Science Abstracts (IPSA)*, *International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)*, *America: History and Life*, *Historical Abstracts*, *Worldwide Political Science Abstracts*, *Sociological Abstracts*, *Social Services Abstracts*, *PAIS International*, *Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby Yearbooks, Scopus)*, *International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ)*, *International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR)*, *EBSCO*, *ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı* ve *Linguistics and Language Behavior Abstracts* tarafından taranmaktadır.

INTERNATIONAL RELATIONS is abstracted and indexed in *International Political Science Abstracts (IPSA)*, *International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)*, *America: History and Life*, *Historical Abstracts*, *Worldwide Political Science Abstracts*, *Sociological Abstracts*, *Social Services Abstracts*, *PAIS International*, *Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby Yearbooks, Scopus)*, *International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ)*, *International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR)*, *EBSCO*, *ULAKBİM Social Sciences Database* and *Linguistics and Language Behavior Abstracts*.

Dergiye yazı göndermek isteyenler için e-posta adresi: makale@uidergisi.com

Tanıtım / Değerlendirilmek üzere dergiye kitap göndermek isteyenler için posta adresi:

Prof. Dr. Mustafa Aydın

Uluslararası İlişkiler Dergisi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Söğütözü Caddesi No:43, 06560 Söğütözü-ANKARA.

Bireysel abonelik ücreti: 4 sayı için 50 YTL

Kurumsal abonelik ücreti: 4 sayı için 100 YTL

Abonelik hakkında bilgi için: abone@uidergisi.com

(Abone formları derginin arkasındadır)

ULUSLARARASI İLİŞKİLER dergisinde belirtilen görüşler sadece yazarını bağlar.

*Tasarım: Siyasal Kitabevi
Konur Sokak 30/9 Kızılay-ANKARA
Tel: 424 03 08*

*Baskı: BRC Basım
Tel.: 384 44 54*

HAKEM LİSTESİ (4. CİLT; 13-16 SAYILAR)
SOYADI SIRASINA GÖRE

Doç. Dr. Fethi AÇIKEL, Ankara Ü.	Doç. Dr. Serdar GÜNER, Bilkent Ü.
Prof. Dr. Meliha ALTUNIŞIK, ODTÜ	Yrd. Doç. Dr. Pınar İPEK, Bilkent Ü.
Doç. Dr. Muhittin ATAMAN, İzzet Baysal Üniversitesi	Doç. Dr. Nazım İREM, Dokuz Eylül Ü.
Prof. Dr. Mustafa AYDIN, ETÜ	Prof. Dr. Ahmet KALENDER, Selçuk Ü.
Yrd. Doç. Dr. Gökhan BACIK, Fatih Ü.	Dr. Hasan Ali KARASAR, Bilkent Ü.
Doç. Dr. Sanem BAYKAL, Ankara Ü.	Prof. Dr. Fuat KEYMAN, Koç Ü.
Doç. Dr. Pınar BİLGİN, Bilkent Ü.	Doç. Dr. Hakan KIRIMLI, Bilkent Ü.
Prof. Dr. Burcu BOSTANOĞLU, Gazi Ü.	Doç. Dr. Anna KRASTEVA, New Bulgarian University
Yrd. Doç. Dr. Yücel BOZDAĞLIOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Şevket OVALI, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan BÜYÜKAKINCI, Galatasaray Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr. Özgür ÖZDAMAR, ETÜ
Prof. Dr. İbrahim S. CANPOLAT, Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr. Çınar ÖZEN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ümit CİZRE, Bilkent Ü.	Yrd. Doç. Dr. Nurcan ÖZGÜR- BAKLACIOĞLU, İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Şaban ÇALIŞ, Selçuk Ü.	Yrd. Doç. Dr. Bahadır PEHLİVANTÜRK, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan ÇETİNSAYA, İTÜ	Prof. Dr. Necati POLAT, ODTU
Yrd. Doç. Dr. Selçuk ÇOLAKOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi	Doç. Dr. Oktay F. TANRISEVER, ODTU
Prof. Dr. Beril DEDEOĞLU, Galatasaray Üniversitesi	Prof. Dr. Ercüment TEZCAN, Galatasaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Faik DEMİR, Galatasaray Üniversitesi	Doç. Dr. İlhan UZGEL, Ankara Ü.
Yrd. Doç. Dr. Yelda DEMİRACI, Başkent Üniversitesi	Doç. Dr. Faruk YALVAÇ, ODTÜ
Dr. Birgül DEMİRTAŞ-COŞKUN, Başkent Üniversitesi	Doç. Dr. Mesut YEĞEN, ODTÜ
Doç. Dr. Çağrı ERHAN, Ankara Ü.	Yrd. Doç. Dr. Zuhale YEŞİLYURT, Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Melek FIRAT, Ankara Ü.	
Yrd. Doç. Dr. Mert GÖKIRMAK, Uludağ Üniversitesi	

boş

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Cilt 4, Sayı 16, Kış 2007-2008

İÇİNDEKİLER

Editörden vii

KURAMSAL

"Analiz Seviyesi" ve "Analiz Birimi": Bir Ayrım Argümanı 3
Nuri YURDUSEV

BÖLGESEL-GÜNCEL

Üye Olmadan Entegrasyon Mümkün mü? Türkiye'nin AB Üyeliğinin
Hukuki Dayanakları ve Tam Üyelik Alternatifler 23
Cemal KARAKAŞ

Avrupa Birliği ve Bölgesel İhtilafların Çözümü 51
Bahar RUMELİLİ

Arap Dünyasında İnternet: Siyasi Liberalleşme İçin Oyun Alanı 79
Albrecht HOFHEINZ

İnternette Demokrasi İndirmek? İnternetin Latin Amerika'da
Vatandaşlık Haklarını İlerletme Potansiyeli ve Sınırlamaları 97
Bert HOFFMANN

KİTAP İNCELEMESİ

Olli Rehn, Avrupa'nın Gelecek Sınırları: Türkiye Bir Köprü mü,
Köprübaşı mı yoksa Ergime Potası mı?
(Çev. Onur Şen-Hasan Kaya) 115
Handan Hilal KÖSE

Konu Dizini (4. Cilt) 133
Yazar Dizini (4. Cilt) 135

INTERNATIONAL RELATIONS

Vol. 4, No 16, Winter 2007-2008

CONTENTS

Editorial vii

THEORETICAL

'Level of Analysis' and 'Unit of Analysis': A Case for Distinction 3

Nuri YURDUSEV

REGIONAL – CURRENT AFFAIRS

Integration without Membership? The Legal Legitimacy of Turkish EU Accession and Alternatives to Full Membership..... 23

Cemal KARAKAŞ

European Union and the Resolution of Regional Conflicts..... 51

Bahar RUMELİLİ

The Internet in the Arab World:

Playground for Political Liberalization 79

Albrecht HOFHEINZ

Downloading Democracy? Potential and Limitations of the

Internet for Advancing Citizen's Rights in Latin America 97

Bert HOFFMANN

BOOK REVIEW

Olli Rehn, Avrupa'nın Gelecek Sınırları: Türkiye Bir Köprü mü, Köprübaşı mı yoksa Ergime Potası mı?

(Trans. Onur Şen-Hasan Kaya) 115

Handan Hilal KÖSE

Subject Index (Volume 4) 133

Author Index (Volume 4) 135

Değerli Okurlarımız,

2007 yılını tamamlayıp yeni bir yıla başladığımız şu günlerde sizlere 16. defa tekrar 'merhaba' diyebilmenin mutluluğunu yaşıyoruz. *Uluslararası İlişkiler* dergisinin bu sayısı ile birlikte yayına başladığımız 2004 yılından bu yana 4. cildini tamamlıyoruz. Her bir cildin ortaya çıkması bizim için adeta yeni bir doğum günü gibi. Dergimizin bu cildinin hazırlanmasında nesnel ve titiz değerlendirmeleri ile çok büyük katkıları olan hakemlerimizin alfabetik sıraya göre listesini 4. sayfamızda bulabilirsiniz. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Dergimizin 4. cildini oluşturan 13.-16. sayılarda yer alan tüm eserler ve yazarların alfabetik sıraya göre sıralanmış listelerini de bu sayımızın sonunda tekrar dikkatinize sunuyoruz.

Daha önceki sayılarımızda olduğu gibi, bu sayımızda da *Uluslararası İlişkiler* alanının kuramsal ve bölgesel konularına ilişkin yazılmış beş makaleye yer veriyoruz. Kuramsal bölümde yer verdiğimiz ilk makale ODTÜ *Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nuri Yurdusev'in* 1993'de disiplinin önde gelen dergilerinden birisi olan *Millennium: Journal of International Studies* dergisinin 22. cildinin 1. sayısında yayınlanan makalesinin Türkçe çevirisidir. Bu makalesinde Yurdusev, *Uluslararası İlişkiler* disiplininde genellikle eşanlamlı olarak kullanılan 'analiz seviyesi' ve 'analiz birimi' kavramları arasında bir ayırım yapılmasını önerirken, 'analiz seviyesi' kavramının daha çok bir konunun metod ve bağlam açısından nasıl çalışılacağına, 'analiz birimi' kavramının ise, aktör ve nesne olarak neyin çalışılacağına işaret ettiğini belirtmektedir.

Günümüzde Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerinin ne yönde şekillenmekte olduğu da önemli bir tartışma konusudur. Bölgesel-güncel bölümümüzdeki ilk makale, 'Üye Olmadan Entegrasyon Mümkün mü? Türkiye'nin AB Üyeliğinin Hukuki Dayanakları ve Tam Üyelik Alternatifleri' başlıklıdır. Almanya'nın Frankfurt kentinde bulunan *Peace Research Institute*'de araştırmacı olarak çalışan Cemal Karakaş tarafından kaleme alınan bu makale, 'tam üyelik' ve 'imtiyazlı ortaklık' modellerinden farklı olarak hükümetlerarası işbirliğine dayalı dinamik bir entegrasyon öngören 'aşamalı entegrasyon' modelini incelemektedir. Yazar bu modelin, Ankara'ya Türkiye'yi ilgilendiren konulara ilişkin karar alma mekanizmalarına daha fazla katılım hakkı tanınması nedeniyle, gerçekleşmesi daha olası görünen yeni bir ilişki biçimi olabileceğini savunmaktadır.

Bölgesel-güncel bölümümüzdeki ikinci makale Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Bahar Rumelili tarafından kaleme alınan, 'Avrupa Birliği ve Bölgesel İhtilafların Çözümü' başlıklı yazıdır. Yazar, Avrupa Birliği'nin ürettiği "Avrupa" kimliğini özünde dışlayıcı olan Avrupalılık anlayışı ile, özünde kapsayıcı olan demokratik ve kapitalist kimliklerini bir araya getiren ikili melez bir kimlik olarak kavramsallaştırmaktadır. Bahar Rumelili Avrupa Birliği'nin sınırları

dışındaki devletlerle kurduğu kimlik ilişkilerinin, bu devletleri ilgilendiren ihtilafların çözümüne destek olma yetisini olumlu veya olumsuz yönde ciddi şekilde etkilediğini savunmaktadır.

Ülkemizde henüz yeterince tartışılmamış olan İnternet kullanımı küreselleşme sürecinin önemli bir unsuru olarak toplumsal ve siyasal yaşamın her boyutunu giderek daha çok etkisi altına almaya devam etmektedir. Bölgesel-güncel bölümümüzde yer verdiğimiz diğer iki makale internetin siyasal boyutuna iki farklı bölge bağlamında odaklanmakta olup, daha önce *Internationale Politik und Gesellschaft* dergisinin 2005 yılındaki 3. sayısında yayınlanmış olan makalelerin Dergimizin Yayın Koordinatörlerinden Duygu Öztürk tarafından yapılan Türkçe çevirilerinden oluşmaktadır. Oslo Üniversitesi Öğretim Üyesi Albrecht Hofheinz tarafından yazılan ve İnternet kullanımının Arap dünyasındaki etkilerini inceleyen 'Arap Dünyasında İnternet: Siyasi Liberalleşme İçin Oyun Alanı' başlıklı makaleye bölgesel-güncel bölümündeki üçüncü makale olarak yer veriyoruz. Bu makale Arap dünyasındaki İnternet kullanımında yaşanan hızlı artışın sadece toplumsal dönüşümü sağlamadığını, aynı zamanda değişime direnen hükümetleri de değişim için zorladığını savunmaktadır.

Bu sayımızdaki son makale merkezi Almanya'daki Hamburg kentinde bulunan *Institut für Iberoamerika-Kunde*'de görevli bir siyaset bilimci olan Bert Hoffmann tarafından kaleme alınan ve yine Albrecht Hofheinz'ın makalesinin yayınlandığı aynı sayıda yayınlanmış olan 'İnternette Demokrasi İndirmek? İnternetin Latin Amerika'da Vatandaşlık Haklarını Artırma Potansiyeli ve Sınırlamaları' başlıklı çalışmadır. Yazar bu makalesinde Latin Amerika'daki İnternet kullanımında gözlenen artışın sosyalist hükümetler için ciddi bir meydan okuma niteliği kazandığını öne sürerken, İnternet'in giderek artan siyasal etkisinin altını çizmektedir.

Bu sayımızdaki kitap incelememiz Handan Hilal Köse tarafından kaleme alınmıştır. Yazar Avrupa Birliğinin Genişlemeden Sorumlu Yetkilisi Olli Rehn tarafından yazılan, ve Onur Şen ile Hasan Kaya tarafından Türkçeye 'Avrupa'nın Gelecek Sınırları: Türkiye Bir Köprü mü, Köprübaşı mı yoksa Ergime Potası mı?' başlığı ile çevirisi yapılan kitabın kapsamlı bir incelemesini sunmaktadır.

Bir önceki sayımızda da belirttiğimiz gibi, Kış 2008–2009 sayımızın "Enerji" konulu özel sayı olacağını sizlere tekrar iletirken, bu özel sayımız için değerlendirilmesini istediğiniz makalelerinizi **1 Mayıs 2008'e** kadar özel sayı misafir editörü **Doç. Dr. Mert Bilgin'e** (bilginmert@hotmail.com) göndermenizi tekrar rica ederiz.

Dergimizin 5. cildinin ilk sayını oluşturacak olan Bahar 2008 sayımızda tekrar görüşmek üzere, 2008'in sizlere, yakınlarınıza ve tüm insanlığa iyi ve güzel şeyler getirmesini dileriz ...

Makale Çağrısı

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Özel Sayı: Enerji

Misafir Editör: Mert Bilgin

Enerji odaklı küresel mücadele; jeopolitik, teknolojik, ekonomik, siyasi ve çevresel boyutlarıyla hiç olmadığı kadar çeşitlenmiş ve anlaşılması güçleşmiştir. Bu karmaşıklık, enerji talebinin hangi ürünlerde nerelere gitmekte olduğu kadar, arz kaynaklarının kimler tarafından kontrol edildiğinin ya da edilebileceğinin anlaşılmasını; lojistik ve transit hususlarının güvenlik boyutuyla değerlendirilmesini; hidrojen, nükleer, biyodizel gibi alternatif kaynaklardaki gelişmelerin tahlil edilmesini ve nihayetinde çevresel etmenlerin tartışılmasını gerektirmektedir. Dünya enerji tüketimi ortalamasından 2,5 kat daha hızlı büyüyen ve mevcut tüketimiyle yılda en az 30 milyar dolarını enerji ihtiyacı için kullanan Türkiye, bu çeşitlilik içerisinde fırsat ve tehditlere göre yasal mevzuatını tanımlayıp; talep çeşitliliğini, arz güvenliğini, maliyetini, transit rolünü, çevre etkisini optimize edecek şekilde yeniden konumlandırmalıdır.

Tüm bu hususlar değerlendirildiğinde, bugünün ve geleceğin en önemli konusu enerjinin arz/talep, ürün, transit, güvenlik ve çevre boyutlarını Türkiye'ye atfen ele alan analitik çalışmalara duyulan gereksinim artmaktadır. Bu nedenle, *Uluslararası İlişkiler* dergisi için sadece "Enerji" konusunu ele alan bir özel sayı hazırlamaya karar verdik.

Konuyla ilgili katkılarınızı 1 Mayıs 2008'e kadar özel sayının misafir editörü Doç. Dr. Mert Bilgin'e (bilginmert@hotmail.com) iletmenizi rica ediyoruz. *Uluslararası İlişkiler* dergisinin yayın ilkelerini derginin arkasında veya www.uidergisi.com adresinde bulabilirsiniz.